

ALOITE:

Tilapäismajoituksen saatavuuden turvaaminen Pohjanmaan hyvinvointialueella

Pohjanmaalla, erityisesti Vaasassa ja Pietarsaaressa on kärsitty viime vuosina kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puutteesta. Tämä vaikuttaa erityisesti pienituloisiin, työttömiin, eläkeläisiin, opiskelijoihin, muunkielisiin, maksuhäiriömerkintäisiin ja liikuntarajoitteisiin henkilöihin, sillä he ovat heikoimmassa asemassa vuokra-asuntomarkkinoilla.

Varken vuosittaisen asunnottomuustutkimuksen mukaan vuoden 2025 lopussa Vaasassa oli väkilukuun suhteutettuna kolmanneksi eniten asunnottomia koko Suomessa, eli 1,8 asunnotonta 1000 asukasta kohti. Yksinelävien asunnottomien määrä on lähes kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa, ollen viime vuonna 92 henkeä. Todellinen asunnottomien määrä on suurempi, sillä kaikki asunnottomat eivät tule viranomaisten tietoon.

Ulkona, laitoksissa tai ensisuojoissa majoittuvien osuus asunnottomista on 27 %. Sininauhasäätiön selvityksen mukaan kadulla elävän henkilön yhteiskunnalle aiheuttamat kustannukset voivat nousta noin 40 000 euroon vuodessa muun muassa lisääntyneiden terveys- ja sosiaalipalvelujen tarpeen vuoksi. Taloudellisten vaikutusten lisäksi asunnottomuus aiheuttaa merkittävää inhimillistä kärsimystä ja syrjäytymisriskiä.

Asunnottomuus voi kohdata myös äkillisesti elämäntilanteen muutoksen seurauksena. Esimerkiksi ero, vesivahinko, tulipalo, pitkä sairaalahoitojakso tai vakava sairastuminen voivat johtaa tilanteeseen, jossa henkilöllä ei ole välittömästi käytettävissään asuntoa. Tällöin oikea-aikainen tilapäismajoitus voi ehkäistä asunnottomuuden pitkittymisen sekä siitä aiheutuvat inhimilliset ja taloudelliset seuraukset.

Pohjanmaan hyvinvointialue on viime vuosina saanut kasvatettua hätämajoituspaikkojen määrää. Tilapäiselle, eli päivistä muutamaan viikkoon kestäväälle asumiselle on kuitenkin kasvava tarve, jota hätämajoitus ei pysty millään tavalla korvaamaan.

Sosiaalihuoltolain 21§ mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä tilapäistä asumista henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista ja kiireellistä apua. Kyse ei siten ole ainoastaan asuntopolitiikasta vaan myös hyvinvointialueen lakisääteisestä sosiaalihuollon tehtävästä.

Esitämme, että Pohjanmaan hyvinvointialue ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin tilapäismajoituksen saatavuuden ja kapasiteetin turvaamiseksi siten, että palvelua on tosiasiallisesti saatavilla sitä kiireellisesti tarvitseville.

Lisäksi esitämme, että hyvinvointialue laatii selvityksen:

- tilapäismajoituksen nykyisestä käyttöasteesta ja palvelutarpeesta,
- tarvittavan kapasiteetin määrästä lähivuosina,
- eri toteuttamisvaihtoehdoista,
- sekä vaihtoehtojen kustannus- ja vaikuttavuusarvioista.

Selvitys tulee saattaa aluevaltuuston käsiteltäväksi, jotta tilapäismajoituksen järjestämisestä voidaan tehdä tarkoituksenmukaiset ja riittävät päätökset.

SDP:n aluevaltuustoryhmä

5.10.2026

MOTION:

Tryggande av tillgången till tillfälligt boende i Österbottens välfärdsområde

I Österbotten, särskilt i Vasa och Jakobstad, har det under de senaste åren rått brist på hyresbostäder till rimliga priser. Detta påverkar särskilt låginkomsttagare, arbetslösa, pensionärer, studerande, personer med ett annat modersmål, personer med betalningsanmärkningar samt personer med funktionsnedsättning, eftersom de har den svagaste ställningen på hyresbostadsmarknaden.

Enligt Vankes årliga undersökning om hemlöshet fanns det i slutet av år 2025, i förhållande till folkmängden, det tredje högsta antalet hemlösa i hela Finland i Vasa, det vill säga 1,8 hemlösa per 1 000 invånare. Antalet ensamstående hemlösa har nästan fördubblats på tre år och uppgick i fjol till 92 personer. Det verkliga antalet hemlösa är större, eftersom alla hemlösa inte kommer till myndigheternas kännedom.

Andelen hemlösa som bor utomhus, på institutioner eller i nattjourer uppgår till 27 procent. Enligt en utredning från Sininauhasäätiö kan de samhällsekonomiska kostnaderna för en person som lever på gatan uppgå till cirka 40 000 euro per år, bland annat på grund av ett ökat behov av hälso- och socialvårdstjänster. Utöver de ekonomiska konsekvenserna orsakar hemlöshet betydande mänskligt lidande och en ökad risk för utslagning.

Hemlöshet kan också drabba människor plötsligt till följd av förändringar i livssituationen. Till exempel skilsmässa, vattenskada, brand, en lång sjukhusvistelse eller allvarlig sjukdom kan leda till en situation där en person inte omedelbart har tillgång till en bostad. I sådana fall kan tillfälligt boende som ordnas i rätt tid förhindra att hemlösheten blir långvarig och därmed minska de mänskliga och ekonomiska följderna.

Österbottens välfärdsområde har under de senaste åren lyckats öka antalet akutinkvarteringsplatser. Behovet av tillfälligt boende, det vill säga boende som varar från några dagar till några veckor, ökar dock, och detta behov kan inte på något sätt ersättas av akutinkvartering.

Enligt 21 § i socialvårdslagen ska välfärdsområdet ordna tillfälligt boende för en person som av särskilda skäl behöver kortvarig och brådskande hjälp av välfärdsområdet för att ordna sitt boende. Det handlar således inte enbart om bostadspolitik utan också om en lagstadgad uppgift inom välfärdsområdets socialvård.

Vi föreslår att Österbottens välfärdsområde utan dröjsmål vidtar åtgärder för att trygga tillgången till och kapaciteten för tillfälligt boende, så att tjänsten i praktiken finns tillgänglig för dem som är i akut behov av den.

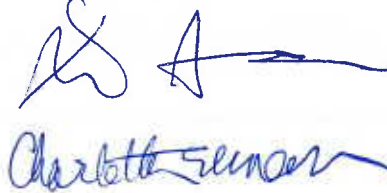
Dessutom föreslår vi att välfärdsområdet utarbetar en utredning om:

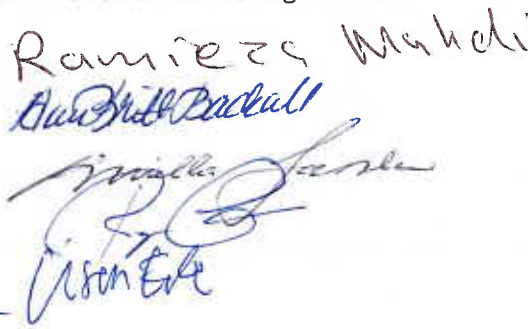
- den nuvarande användningsgraden av tillfälligt boende och det aktuella servicebehovet,
- behovet av kapacitet under de kommande åren,
- olika alternativ för genomförande,
- samt kostnads- och effektbedömningar av alternativen.

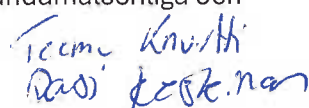
Utredningen bör föreläggas välfärdsområdesfullmäktige för behandling, så att ändamålsenliga och tillräckliga beslut kan fattas om ordnandet av tillfälligt boende.

SDP:s fullmäktige-grupp

5.10.2026

Charlotte Selman

Ramiezs Markeli

Team Kuvatti
Raoi Kuvatti

VALTUUSTOALOITE

Kehitysvammaisten henkilöiden lääkäripalvelujen laadun, kielellisten oikeuksien ja omavalvonnan varmistaminen Pohjanmaan hyvinvointialueella

Pohjanmaan hyvinvointialueen kehitysvammaisten henkilöiden asumispalveluihin liittyvistä lääkäripalveluista on noussut julkisuuteen ja omaisten yhteydenotoissa vakavia huolia. Ne koskevat muun muassa asiakkaan mahdollisuutta asioida valitsemallaan kansalliskielellä, lääkitysmuutoksista tiedottamista, asiakkaan osallistumista omaa hoitoaan koskeviin ratkaisuihin sekä kehitysvammaisuuteen liittyvän lääketieteellisen asiantuntemuksen saatavuutta.

Vastuulääkärimallin tarkoitus on turvata hoidon jatkuvuus. Jatkuvuus ei kuitenkaan yksin riitä, jos asiakkaan ja lääkärin välinen ymmärrys, hoidon yksilöllinen arviointi tai tiedonkulku ei toteudu. Erityistä huomiota on kiinnitettävä henkilöihin, joilla on vaikeuksia ilmaista itseään ja joilla ei ole läheistä seuraamassa heidän hoitonsa toteutumista.

Omaiset ovat kertoneet tuoneensa huoliaan hyvinvointialueen tietoon jo pitkään. Siksi on tarpeen selvittää paitsi itse palvelumallin toimivuus myös se, miten hyvinvointialue käsittelee saamansa palautteen, muistutukset ja turvallisuushuomiot: kuka vastaa niiden arvioinnista, millä aikataululla mahdolliset puutteet korjataan ja miten korjaavien toimien toteutumista seurataan.

Esitän, että Pohjanmaan hyvinvointialue:

1. Selvittää kehitysvammaisten henkilöiden asumispalveluihin liittyvien lääkäripalvelujen nykyisen järjestämistavan sekä arvioi, miten asiakkaan hoidon jatkuvuus, yksilöllinen hoidon tarpeen arviointi, potilasturvallisuus ja tarvittava erityisosaaminen siinä toteutuvat.
2. Varmistaa, että jokainen asiakas saa lääkäripalvelun valitsemallaan kielellä, suomeksi tai ruotsiksi, ja että myös henkilökunnan ja lääkärin välisessä tiedonkulussa ymmärretään asiakkaan hoidon kannalta olennainen tieto oikein.
3. Selvittää ja yhtenäistää menettelyt, joilla asiakasta kuullaan hänen hoitoaan koskevissa ratkaisuissa ja joilla lääkitysmuutoksista sekä lääkäripalvelujen järjestämistavan muutoksista annetaan tieto asiakkaalle ja tarvittaessa hänen hoitoaan koskevaan päätöksentekoon lain mukaan osallistuvalle henkilölle.
4. Arvioi, miten asiakkaan mahdollisuus käyttää eri lääkäripalveluja toteutuu käytännössä, miten asiakkaan oma tahto selvitetään ja aiheutuuko palveluvaihtoehtoista asiakkaille erilaisia maksuja. Mahdollisten maksuerotusten perusteet ja vaikutukset asiakkaiden yhdenvertaisuuteen tulee selvittää.
5. Selvittää, miten näihin palveluihin liittyvät muistutukset, omaisten yhteydenotot ja potilasturvallisuutta koskevat ilmoitukset on käsitelty, millaisiin korjaaviin toimiin ne ovat johtaneet ja miten toimien vaikuttavuutta seurataan.
6. Tuo arvioinnin tulokset ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet aikatauluineen aluevaltuuston käsiteltäviksi. Arvioinnissa tulee kuulla myös palveluja käyttäviä kehitysvammaisia henkilöitä heille soveltuvin tavoin sekä vammaisneuvostoa ja omaisia.

Pohjanmaan hyvinvointialueen on pystyttävä osoittamaan, että lääkäripalvelut ovat turvallisia, ymmärrettäviä ja yhdenvertaisesti saavutettavia myös niille asiakkaille, joiden on vaikeinta itse puolustaa oikeuksiaan.

5.10.2026

Päivi Karppi, PS
Aluevaltuutettu

Pasi Keskinen
Teemu Kuuthi

Charlotte Kuorikoski

Tommi Kuorikoski

Matti Karppi
Lisämerkkejä
Hanna Kuorikoski
Matti Karppi

Antti Karppi

FULLMÄKTIGEMOTION

Säkerställande av kvaliteten, de språkliga rättigheterna och egenkontrollen i fråga om de läkartjänster som tillhandahålls för personer med intellektuell funktionsnedsättning i Österbottens välfärdsområde

Det har framkommit allvarliga farhågor kring de läkartjänster som hänför sig till den boendeservice som tillhandahålls för personer med intellektuell funktionsnedsättning i Österbottens välfärdsområde, både i offentligheten och i anhörigas kontakter. Farhågorna gäller bland annat klienternas möjligheter att uträtta ärenden på det nationalspråk som de valt, den information som de ges om de förändringar som görs i medicineringen, klienternas delaktighet i beslut som gäller deras egen vård samt tillgången till medicinsk expertis som hänför sig till personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Modellen med ansvarsläkare syftar till att trygga kontinuiteten i vården. Kontinuiteten räcker ändå inte i sig om förståelsen mellan klienten och läkaren, den individuella bedömningen av vården eller informationsutbytet inte förverkligas. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid personer som har svårigheter att uttrycka sig och som inte har någon närstående som kan följa med hur deras vård förverkligas.

Anhöriga har berättat att de redan länge fört fram sina bekymmer till välfärdsområdet. Därför är det nödvändigt att utreda hur själva servicemodellen fungerar men också hur välfärdsområdet behandlar den inkomna responsen samt de inkomna anmärkningarna och säkerhetsobservationerna: vem ansvarar för att de blir utvärderade, inom vilken tidsram ska eventuella brister åtgärdas samt hur följer man upp hur de korrigerande åtgärderna genomförs.

Jag föreslår att Österbottens välfärdsområde ska:

1. Utreda hur de läkartjänster som anknyter till boendeservicen för personer med intellektuell funktionsnedsättning för närvarande ordnas samt utvärdera hur kontinuiteten i vården, bedömningen av det individuella vårdbehovet, patientsäkerheten och den specialkompetens som behövs förverkligas.
2. Säkerställa att varje klient får sina läkartjänster på det språk som hen valt, på finska eller svenska, och att den information som är nödvändig för vården förstås på rätt sätt även i kommunikationen mellan personalen och läkaren.
3. Utreda och förenhetliga den praxis som används för att höra klienten i de beslut som gäller hens vård och vid informeringen av klienten eller vid behov av den person som enligt lag deltar i beslutsfattandet om klientens vård i fråga om förändringar i medicineringen samt förändringar i hur läkartjänsterna ordnas.
4. Utvärdera hur klientens tillgång till olika läkartjänster förverkligas i praktiken, hur klientens egen vilja utreds och om klienterna debiteras olika avgifter för servicealternativen. Grunderna för eventuella skillnader i avgifterna och hur de påverkar likabehandlingen av klienterna bör utredas.
5. Utreda hur de anmärkningar som hänför sig till dessa tjänster, anhörigas kontakter och patientsäkerhetsanmälningarna har behandlats, vilka korrigerande åtgärder de har lett till och hur åtgärdernas effekt har uppföljts.
6. Föra resultaten av utvärderingen och de nödvändiga korrigerande åtgärderna jämte tidtabellerna till välfärdsområdesfullmäktige för behandling. Vid bedömningen ska även personer med intellektuell funktionsnedsättning som använder sig av tjänsterna höras på lämpligt sätt, liksom rådet för personer med funktionsnedsättning och anhöriga.

Österbottens välfärdsområde måste kunna påvisa att läkartjänsterna är säkra, förståeliga och tillgängliga på lika villkor även för de klienter som har det svårast att själva stå upp för sina rättigheter.

5.10.2026

Päivi Karppi, Sannfinländarna

Välfärdsområdesledamot

VALTUUSTOALOITE

Selvitys hoidon tarpeen arvioinnin ja päivystysavun tavoitettavuudesta Pohjanmaan hyvinvointialueella

Sairastuessaan ihmisen on voitava saada yhteys terveydenhuoltoon silloin, kun hän tarvitsee arviota tilanteestaan. Puhelinjonossa odottaminen, viivästynyt takaisinsoitto tai ruuhkautunut chat voivat vaikeuttaa avun saamista. Erityisen tärkeää tavoitettavuus on kiireellisissä tilanteissa sekä niille, joille digitaalisten palvelujen käyttö ei ole mahdollista.

Pohjanmaan hyvinvointialue ohjeistaa asiakkaita soittamaan päivystysapuun 116 117 ennen päivystykseen hakeutumista. Jos numero on ruuhkautunut, asiakkaan on tiedettävä, miten toimia, kun hän ei saa yhteyttä mutta tarvitsee hoidon tarpeen arviota. Myös yleisen hoidon tarpeen arvioinnin, yli 65-vuotiaille tarkoitetun Seniorilinjan, takaisinsoittopalvelujen ja chatin toimivuutta on tarkasteltava yhdessä. Yhden kanavan ruuhkautuminen voi siirtää yhteydenottoja toiseen, eikä pelkkä keskimääräinen jonotusaika kerro, pääsevätkö kaikki apua tarvitsevat palveluun.

Hyvinvointialue julkaisee jo osan jonotusajoista. Aluevaltuusto tarvitsee niiden lisäksi yksityiskohtaisen ja säännöllisesti seurattavan kokonaiskuvan palvelujen tavoitettavuudesta sekä tiedon siitä, millä toimilla mahdollisiin ongelmiin puututaan.

Esitän, että Pohjanmaan hyvinvointialue antaa aluevaltuustolle selvityksen, jossa:

1. Esitetään palvelukanavittain yleisen hoidon tarpeen arvioinnin, Seniorilinjan, takaisinsoittopalvelujen, sairaanhoitajan chatin ja päivystysavun 116 117 yhteydenottomäärät, vastaus- ja odotusajat sekä ruuhkaisimmat ajankohdat. Keskiarvojen lisäksi tulee esittää, kuinka kauan pisimpään odottavat asiakkaat joutuvat odottamaan.
2. Selvitetään tavoittamatta jäävät asiakkaat: kuinka moni puhelu katkeaa ennen vastaamista, kuinka moni takaisinsoitto ei tavoita asiakasta ja kuinka moni chat-keskustelu päättyy ennen hoidon tarpeen arviota. Lisäksi arvioidaan, millaisia esteitä asiakkaat kohtaavat yrittäessään saada yhteyttä.
3. Arvioidaan kiireellisten yhteydenottojen turvallisuus: miten kiireelliset puhelut tunnistetaan ja käsitellään ruuhkan aikana sekä millaiset toimintaohjeet asiakkaalle annetaan, jos hän ei saa yhteyttä päivystysapuun 116 117 ennen päivystykseen lähtöä.
4. Selvitetään palvelun toimivuus eri kielillä kussakin puhelin- ja digitaalisessa palvelukanavassa. Selvityksessä tulee esittää, millä kanavilla palvelua tarjotaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä eroavatko tavoitettavuus ja odotusajat asiointikielen mukaan.
5. Arvioidaan palvelujen saavutettavuus niiden asiakkaiden kannalta, jotka eivät voi käyttää chatia tai muita digitaalisia palveluja. Selvityksessä tulee huomioida myös puhelimesta jonottamisesta asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvat kustannukset.
6. Esitetään jo toteutetut ja suunnitellut kehittämistoimet, niiden aikataulu, vastuuhenkilöt sekä mitattavat tavoitteet tavoitettavuuden parantamiseksi. Aluevaltuustolle tulee raportoida myöhemmin, ovatko toimet lyhentäneet odotusta ja vähentäneet tavoittamatta jääneiden asiakkaiden määrää.

Tavoitteena on, että jokainen apua tarvitseva tietää, mistä hän saa hoidon tarpeen arvion, ja saa yhteyden terveydenhuollon ammattilaiseen tilanteensa edellyttämässä ajassa.

5.10.2026

Päivi Karppi, PS

Aluevaltuutettu

Pasi Keskinen

Teemu Knuuti

Charlotte Kananen

Tommi Kaurismäki

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "Päivi Karppi", "Matti K...", and others.

FULLMÄKTIGEMOTION

Utredning om tillgängligheten till vårdbehovsbedömningen och jourhjälp i Österbottens välfärdsområde

När en person blir sjuk måste hen kunna kontakta hälso- och sjukvården när hen behöver en bedömning av sitt hälsotillstånd. Det kan bli svårare att få hjälp om man blir tvungen att vänta i en telefonkö eller om återuppringningen försenas eller chatten är överbelastad. Tillgängligheten är särskilt viktig i brådskande situationer och för personer som inte kan använda digitala tjänster.

Österbottens välfärdsområde anvisar kunder att ringa jourhjälp 116 117 innan de söker sig till jouren. Om linjen är anhopad måste kunden veta hur hen ska gå till väga om hen inte får kontakt men behöver få sitt vårdbehov bedömt. Dessutom måste bedömningen av det allmänna vårdbehovet, dvs. Seniorlinjen för personer över 65 år, återuppringningstjänsterna och chatten ses över som en helhet. Om en kanal är anhopad kan detta leda till att försöken att få kontakt förflyttas till en annan kanal, varför en genomsnittlig väntetid inte berättar om alla som behöver hjälp får kontakt med tjänsten.

Välfärdsområdet publicerar redan en del av sina väntetider. Välfärdsområdesfullmäktige behöver dessutom en detaljerad och regelbundet uppdaterad helhetsbild av tillgängligheten till tjänsterna samt information om vilka åtgärder som vidtas för att åtgärda eventuella problem.

Jag föreslår att Österbottens välfärdsområde ska ge välfärdsområdesfullmäktige en redogörelse där:

1. antalet kontakter, svars- och väntetider samt de mest överbelastade tidpunkterna för följande servicekanaler presenteras: bedömningen av det allmänna vårdbehovet, seniorlinjen, återuppringningstjänsterna, sjukskötarchatten och jourhjälp 116 117. Utöver medeltal bör man också ange hur länge de kunder som väntar längst måste vänta.
2. det utreds hur många kunder som inte nås: hur många samtal avbryts innan de besvaras, hur många återuppringningar som inte når kunden och hur många chattsamtal som avslutas innan vårdbehovet har bedömts. Dessutom bör man utvärdera hurdana hinder kunderna stöter på när de försöker få kontakt.
3. säkerheten vid brådskande kontakter utvärderas: hur man identifierar och behandlar brådskande samtal under rusningstid samt hurdana instruktioner som ges till kunden om hen inte får kontakt med jourhjälp 116 117 innan hen åker till jouren.
4. det utreds hur väl servicen fungerar på olika språk i de olika telefon- och digitala servicekanalerna. Dessutom bör det utredas i vilka kanaler tjänsten tillhandahålls på finska, svenska och engelska samt om tillgängligheten och väntetiderna skiljer sig åt beroende på kontaktspråk.
5. tillgängligheten till servicen bedöms för kunder som inte kan använda chatten eller andra digitala tjänster. I utredningen bör man också beakta de kostnader som köerna kan åsamka kunden.
6. redan genomförda och planerade utvecklingsåtgärder presenteras tillsammans med deras tidtabeller, ansvarspersoner och mätbara mål som syftar till att förbättra tillgängligheten. Välfärdsområdesfullmäktige bör senare informeras om huruvida åtgärderna har förkortat väntetiden och minskat antalet kunder som inte kunnat nås.

Målet är att alla som behöver hjälp ska veta var de får sitt vårdbehov bedömt och få kontakt med en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården inom den tid som deras situation kräver.

5.10.2026

Päivi Karppi, Sannfinländarna

Välfärdsområdesledamot

VALTUUSTOALOITE

Suurten rakennushankkeiden tilapäisen työvoiman huomioiminen Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluissa

Vaasaan ja Mustasaaren suunniteltu Microsoftin datakeskushanke voi tuoda alueelle rakentamisen eri vaiheissa tilapäisesti työskenteleviä ihmisiä myös muualta Suomesta ja ulkomailta. Työntekijöiden määrää, oleskelun kestoa ja vaikutusta Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluihin on syytä arvioida jo ennen rakentamisen vilkkaimpia vaiheita.

Työterveyshuolto vastaa osasta työntekijöiden terveystilanteista. Se ei kuitenkaan poista tarvetta varautua esimerkiksi kiireelliseen hoitoon, ensihoitoon ja mahdollisiin suuronnettomuustilanteisiin. Kansainvälinen työvoima voi lisäksi lisätä monikielisen viestinnän ja tulkkauksen tarvetta. Varautuminen on tehtävä niin, että myös alueen nykyisten asukkaiden palvelut toimivat.

Esitän, että Pohjanmaan hyvinvointialue:

1. Selvittää yhteistyössä Vaasan kaupungin, Mustasaaren kunnan, hanketoimijan ja keskeisten urakoitsijoiden kanssa hankkeen eri vaiheiden arvioidut työntekijämäärät, työskentelyn ajankohdat ja työntekijöiden mahdollisen tilapäisen asumisen alueella. Arviota päivitetään hankkeen edetessä.
2. Arvioi, miten tilapäinen työvoima voi vaikuttaa erityisesti päivystyksen, ensihoidon ja kiireellisten terveystilanteiden kysyntään sekä millaisia valmiuksia mahdolliset työmaalla sattuvat vakavat tapaturmat tai suuronnettomuudet edellyttävät.
3. Sopii hanketoimijan, urakoitsijoiden ja työterveyshuollon toimijoiden kanssa tiedonkulusta ja toimintatavoista, jotta työntekijöillä on selkeät ohjeet oikeaan palveluun hakeutumisesta ja kiireellisten tilanteiden hoitamisesta.
4. Arvioi monikielisen palveluohjauksen ja tulkkauksen tarpeen päivystyksessä ja muissa tilanteissa, joissa yhteisen kielen puuttuminen voi vaikuttaa hoidon turvallisuuteen.
5. Laatii tarvittavat varautumistoimet ja niiden aikataulun sekä antaa aluevaltuustolle selvityksen siitä, miten suurten rakennushankkeiden tilapäinen työvoima huomioidaan palvelujen suunnittelussa ja valmiudessa.

Ennakointi on tarpeen, jotta hyvinvointialue pystyy vastaamaan mahdolliseen palvelutarpeen kasvuun hallitusti ja turvaamaan hoidon kaikille alueella oleskeleville.

5.10.2026

Päivi Karppi, PS
Aluevaltuutettu

Pasi Keskinen
Teemu Knuuti
Jukka Tuomi

Matti K.

FULLMÄKTIGEMOTION

Beaktande av tillfällig arbetskraft inom de stora byggprojekten i servicen i Österbottens välfärdsområde

Microsofts datacenterprojekt som planeras i Vasa och Korsholm kan leda till att personer som tillfälligt deltar i olika skeden av byggarbetet kommer hit från övriga Finland och utlandet. Det finns skäl att redan innan de mest intensiva byggskedena inleds bedöma antalet arbetstagare, hur länge de kommer att vistas här och hur detta påverkar servicen i Österbottens välfärdsområde.

Företagshälsovården ansvarar för en del av arbetstagarnas hälso- och sjukvårdstjänster. Det här minskar ändå inte behovet av beredskap för exempelvis ett ökat behov av brådskande vård, prehospital akutsjukvård och eventuella storolyckor. Den internationella arbetskraften kan också öka behovet av flerspråkig kommunikation och tolkning. Beredskapen måste planeras så att servicen fungerar även för de nuvarande invånarna i området.

Jag föreslår att Österbottens välfärdsområde ska:

1. Utredda det uppskattade antalet arbetstagare i de olika faserna av projektet, tidpunkterna för arbetet och arbetstagarnas eventuella tillfälliga boende i området i samarbete med Vasa stad, Korsholms kommun, projektaktören och de centrala entreprenörerna. Bedömningen uppdateras i takt med att projektet framskrider.
2. Bedöma hur den tillfälliga arbetskraften kan påverka i synnerhet jouren, den prehospitala akutsjukvården och efterfrågan på brådskande hälso- och sjukvårdstjänster samt vilken beredskap eventuella allvarliga olyckor eller storolyckor på arbetsplatsen förutsätter.
3. Komma överens med projektaktören, entreprenörerna och aktörerna inom företagshälsovården om informationsutbytet och tillvägagångssätten för att arbetstagarna ska ha tydliga anvisningar om hur de söker sig till rätt service och agerar i brådskande situationer.
4. Bedöma behovet av flerspråkig servicehandledning och tolkning på jouren och i andra situationer där avsaknaden av ett gemensamt språk kan påverka säkerheten i vården.
5. Utarbeta nödvändiga beredskapsåtgärder och en tidtabell för dem samt ge välfärdsområdesfullmäktige en redogörelse för hur den tillfälliga arbetskraften i de stora byggprojekten ska beaktas i planeringen av servicen och i beredskapen.

Framförhållning behövs för att välfärdsområdet ska kunna hantera ett eventuellt ökat servicebehov på ett kontrollerat sätt och trygga vården för alla som vistas i området.

5.10.2026

Päivi Karppi, Sannfinländarna

Fullmäktigeledamot

Fullmäktigemotion: Konsekvensbedömning av organisationsförändringen inom funktionshindervicen

Österbottens välfärdsområde genomförde en omfattande organisationsförändring av funktionshindervicen i slutet av år 2024. Resultatområdet för socialservice inom funktionshindervicen (R51) inom verksamhetsområdet för rehabilitering lades ned 31.12.2024. Nedläggningen av resultatområdet motiverades med att det var ett resultat av de förda samarbetsförhandlingarna. Resultatområdet delades 1.1.2025 upp i två resultatområden inom verksamhetsområdet för social- och hälsocentraler; R60 Öppen social- och hälsovårdsservice och R61 Barn- och familjeservice. Resultatområdet för Öppen social- och hälsovårdsservice skulle även komma att omfatta funktionshindervicens serviceuppgifter. Inom resultatområdet för personer i arbetsför ålder och funktionshindervicen skulle man tillsätta ett funktionshinderviceteam för behandlingen av beslut som berörde funktionshindervicens serviceuppgifter. Denna organisationsförändring genomfördes på tjänsteinnehavarnivå och varken rådet för personer med funktionsnedsättning eller motsvarande remissinstanser samt personal hördes i ärendet på förhand. Förändringen motiverades bland annat med sparåtgärder och att den nya lagen om funktionshindervicen trädde i kraft.

Vi föreslår en konsekvensbedömning av denna organisationsförändring. Bedömningen bör göras med tanke på bl.a klienterna, personalen, resurser, beviljade/nekade beslut, samt tolkning och tillämpning av den nya lagen. Har exempelvis samtliga klienter en egen socialarbetare eller kontaktperson?

SDP:s fullmäktigegrupp i välfärdsområdet

Vasa 5.10.2026

Rumieza Maheli

Monica Asplund

Ann-Drott Backlund

Samir Juma

Rafael

Georg Kärn

Markus Fry

Ann-Louise

Valtuustoaloite: Vaikutusten arviointi vammaispalveluiden organisaatiomuutoksesta

Pohjanmaan hyvinvointialue toteutti laajan organisaatiomuutoksen vammaispalveluissa vuoden 2024 lopulla. Sosiaalipalvelujen tulosalue vammaispalveluissa (R51) kuntoutuksen toimialalla lakkautettiin 31.12.2024. Tulosalueen lakkauttamisen perusteena oli se, että se oli seurausta käydyistä yhteistyöneuvotteluista. Tulosalue jaettiin 1.1.2025 kahdeksi tulosalueeksi sosiaali- ja terveyskeskusten toimialalla; R60 Avoin sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelu ja R61 Lasten ja perheiden palvelut. Avoimen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tulosalueeseen siirtyivät myös vammaispalvelujen palvelutehtävät. Työikäisten ja vammaispalvelujen tulosalueella perustettiin vammaispalvelutiimi käsittelemään päätöksiä, jotka koskivat vammaispalvelujen palvelutehtäviä. Tämä organisaatiomuutos toteutettiin virkamiestasolla, eikä vammaisneuvostoa tai vastaavia lausuntotahoja eikä henkilöstöä kuultu asiassa etukäteen. Muutosta perusteltiin muun muassa säästötoimilla ja uuden vammaispalvelulain voimaantulolla.

Esitämme että tästä organisaatiomuutoksesta tehdään vaikutusten arviointi. Arviointia tehtäessä tulisi ottaa huomioon muun muassa asiakkaat, henkilöstö, resurssit, myönteiset/kielteiset päätökset sekä uuden lain tulkinta ja soveltaminen. Onko esimerkiksi kaikilla asiakkailla oma sosiaaliohje tai yhteyshenkilö?

SDP:n aluevaltuustoryhmä

Vaasa 5.10.2026

Valtuustoaloite:

Hyvän palliatiivisen hoidon turvaaminen jokaiselle.

Hyvätasoinen palliatiivinen hoito ja saattohoito on tärkeää, jotta ihmiselämän loppuvaihe ei olisi kenellekään epäinhimillisen raskas. Ei ole oikein, että kukaan kärsii hetkeäkään turhista kivuista, kun asiat toisin järjestämällä ja esimerkiksi ennakoimalla olisi avun voinut saada. Myös omaisille turhaa kärsimystä sisältävä kuolema on äärimmäisen raskas ja traumaattinen kokemus. Nykypäivänä on käytettävissä hyvät laatukriteerit, mahdollisuudet auttaa ja tehokas lääkitys. Suomessa on yleisesti painittu sen ongelman kanssa, että paras hoito ei ole ollut kaikkien, eikä välttämättä edes monien saatavissa. Viime vuosina tilanteen on katsottu kuitenkin kehittyneen parempaan suuntaan. Pohjanmaan hyvinvointialueella toimii palliatiivinen keskus, mutta palliatiivista hoitoa annetaan laajasti eri osastoilla ja yksiköissä. Esitän että valtuustolle selvitetään:

Millä tavalla Pohjanmaan hyvinvointialue varmistetaan, että jokaista palliatiivisen hoidon laatukriteeriä noudatetaan tarkasti jokaisessa Pohjanmaan hyvinvointialueen yksikössä sekä ostopalveluyksikössä?

Millä tavalla palliatiivisen keskuksen osaaminen jaetaan kaikkialle Pohjanmaan hyvinvointialueelle? Voisiko keskusta laajentaa siten, että useampi potilas pääsisi parhaan hoidon piiriin?

Fullmäktigemotion:

Att säkerställa god palliativ vård för alla.

Högkvalitativ palliativ vård och professionell vård i livets slutskede är av stor betydelse för att säkerställa att livets sista tid inte blir oskäligt tung för någon. Det är inte rätt att någon ska behöva lida ens en stund av onödig smärta när hjälp hade kunnat ges genom andra arrangemang och till exempel genom framförhållning. Även för de anhöriga är ett dödsfall som innebär onödigt lidande en ytterst tung och traumatisk upplevelse. I dag finns det goda kvalitetskriterier, goda möjligheter att hjälpa och effektiv läkemedelsbehandling. I Finland har man generellt brottats med problemet att den bästa vården inte har varit tillgänglig för alla, och kanske inte ens för särskilt många. Under de senaste åren har situationen dock ansetts ha utvecklats i en bättre riktning. Inom Österbottens välfärdsområde finns ett palliativt center, men palliativ vård ges i stor utsträckning på olika avdelningar och enheter. Vi föreslår att fullmäktige får en utredning om följande:

På vilket sätt säkerställer Österbottens välfärdsområde att vart och ett av kvalitetskriterierna för palliativ vård följs noggrant vid samtliga enheter inom Österbottens välfärdsområde samt vid enheter som tillhandahåller köpta tjänster?

På vilket sätt sprids kompetensen vid det palliativa centret till hela vår organisation? Skulle centret kunna utvidgas så att fler patienter får tillgång till den bästa möjliga vården?

Käännä

Vänd

5.10.2026

David Pettersson

Tomi Kaunimäki

Markus Byggmäster

Andreas Hjulfors

M. H. Småland

Mikael Asplund

Handwritten signature

Lisbeth

Handwritten signature

Charlotte Elmer

Teemu Kuntti

Pasi Keskitalo

Matti

Pasi Keskitalo

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Beate Bratt Bratt

Mona Asplund

Bratt Bratt

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Eva Maria Strömholm

Handwritten mark

Kokoomuksen valtuustoaloite: Vuokrasopimusten nykytilan ja tavoitetilan kuvaamisesta avoimemmin

Hyvinvointialueen solmimilla vuokrasopimuksilla on merkittävä vaikutus hyvinvointialueen talouteen. Vuokrasopimukset ovat keskenään eri mittaisia, ja ne voivat siten muodostaa sekä huomattavia että pitkäaikaisia taloudellisia sitoumuksia. Hyvinvointialueen intressi on ollut pitkään tilojen käytön tehostaminen.

Pitkät sopimukset saattavat kuitenkin muodosta esteitä tälle toiminnan tehostamiselle ja kehittämiseksi, muuta voivat täten myös vaikeuttaa sopeutumista mahdollisiin supistuviin valtionosuuksiin.

Aluevaltuustolla tulisi olla mahdollisuus muodostaa riittävä kuva vuokravastuista, sopimusten kestosta, sisällöstä ja niiden taloudellisista vaikutuksista.

Kokoomuksen Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmä esittää, että:

1. Hyvinvointialue laatii ja ylläpitää ajantasaista kokonaiskuva vuokrasopimuskannastaan, josta ilmenevät vuokrat kohde, sopimuksen voimassaoloaika sekä vuokrat kustannukset.
2. Julkaisee edellä mainitut tiedot mahdollisuuksien mukaan hyvinvointialueen nettisivuilla.
3. Raportoi aluevaltuustolle säännöllisesti vuokrasopimuskannan kokonaisuudesta mm. vuokratulujen kehitys, merkittävät pitkäaikaiset sitoumukset sekä keskeiset muutokset sopimuskannassa.
4. Kertoo mikä on pitemmän aikavälin tavoitetila palveluverkon osalta ja miten ja millä aikataululla siihen pyritään.

Tarkoituksena on, että kaikki sellainen tieto, jota ei ole perusteltua olla julkaisematta olisi mahdollisimman helposti aluevaltuutettujen sekä alueen asukkaiden saatavilla.

Näillä toimenpiteillä voidaan vahvistaa päätöksenteon avoimuutta, parantaa aluevaltuuston tietoisuutta vuokrasopimuskannan tilasta, sekä siten helpottaa päätöksentekoa. Lisäksi lisätä luottamusta siihen, että hyvinvointialueen vuokrasopimuskannan hallinnoidaan tarkoituksenmukaisesti, suunnitelmallisesti ja vastuullisesti.

5.10.2026 Vaasassa

Kokoomuksen Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmä

Henrik Huhta

Marko Heinonen

Antti Tuomela

Riitta Pääjärvi-Myllyaho

Petri Pihlajaniemi

Susanna Koski

Satu Karppinen-Pirkola

Samlingspartiets fullmäktigemotion: Transparentare beskrivning av nuläget och målbilden för hyresavtal

De hyresavtal som välfärdsområdet ingår har en betydande inverkan på välfärdsområdets ekonomi. Hyresavtalen är sinsemellan olika långa och kan därmed leda till betydande och långvariga ekonomiska förpliktelser. Välfärdsområdet har länge strävat efter att utnyttja lokalerna mer effektivt.

Långa avtal kan ändå förhindra effektiviseringen och utvecklingen av verksamheten, men också göra det svårare att anpassa sig till eventuella minskade statsandelar.

Välfärdsområdesfullmäktige borde ha möjlighet att få en tillräcklig helhetsbild av hyresansvaren, avtalens längd, innehåll och deras ekonomiska konsekvenser.

Samlingspartiets fullmäktigegrupp i Österbottens välfärdsområde föreslår att:

Välfärdsområdet tar fram och upprätthåller en aktuell översikt över sitt hyresavtalsbestånd, av vilken respektive hyresobjekt, avtalets giltighetstid och hyreskostnaderna framgår.

Välfärdsområdet i mån av möjlighet publicerar ovannämnda uppgifter på välfärdsområdets webbplats.

Välfärdsområdet rapporterar regelbundet till välfärdsområdesfullmäktige om hyresavtalsbeståndet, bland annat hyresutgifternas utveckling, betydande långvariga förpliktelser samt centrala förändringar i avtalsbeståndet.

Välfärdsområdet beskriver det långsiktiga målet i fråga om servicestrukturen samt hur och med vilken tidtabell välfärdsområdet strävar efter att uppnå det.

Avsikten är att all information för vilken det inte finns några grunder för att inte publicera den ska vara lättillgänglig för fullmäktigeledamöterna och invånarna i området.

Med dessa åtgärder kan man främja transparensen i beslutsfattandet, öka välfärdsområdesfullmäktiges insyn i hyresavtalsbeståndet och därigenom underlätta beslutsfattandet. Åtgärderna kan även stärka förtroendet för att välfärdsområdets hyresavtal förvaltas på ett ändamålsenligt, långsiktigt och ansvarsfullt sätt.

5.10.2026 i Vasa

Samlingspartiets fullmäktigegrupp i Österbottens välfärdsområde

Henrik Huhta

Marko Heinonen

Antti Tuomela

Riitta Pääjärvi-Myllyaho

Petri Pihlajaniemi

Susanna Koski

Satu Karppinen-Pirkola

Motion: Avgiftsfria aborter inom välfärdsområdet

Rätten att avbryta graviditet är en del av den offentliga hälso- och sjukvården och ska vara tillgänglig på lika villkor. Riksdagen behandlar för tillfället lagstiftning gällande nya klient- och patientavgifter som innebär att avgiften för abort börjar bero på omständigheterna kring den. I det aktuella förslaget till klientavgifter undantas vissa situationer från avgift; exempelvis missfall, utomkvedshavandeskap och situationer där en fortsatt graviditet äventyrar den gravidas liv eller hälsa samt fall där fostret har en svår sjukdom eller skada. Samtidigt kvarstår avgiften för andra kirurgiska aborter. En sådan skillnad innebär ojämlik behandling och antyder att det finns mer och mindre godtagbara anledningar att avbryta en graviditet.

Välfärdsområdet har själv möjlighet att besluta om lägre klientavgifter än de lagstadgade maximibeloppen och kan i vissa fall erbjuda tjänster avgiftsfritt. Välfärdsområdets kostnader för kirurgiska aborter torde vara låga, eftersom uppskattningen är att det på landsnivå genomförs kring 100 sådana aborter årligen.

Att göra abortvården avgiftsfri i alla situationer skulle innebära en enhetlig princip för abortvården inom välfärdsområdet och trygga jämlik vård.

Mot denna bakgrund föreslår vi gemensamt att välfärdsområdet besluter att abort ska vara avgiftsfri inom den offentliga hälso- och sjukvården, oberoende av orsaken till aborten eller vilken vårdform som används.

Esitys: Maksuttomat raskaudenkeskeytykset hyvinvointialueella

Oikeus raskauden keskeyttämiseen on osa julkista terveydenhuoltoa, ja sen tulee olla kaikkien saatavilla yhdenvertaisin perustein. Eduskunta käsittelee parhaillaan lainsäädäntöä uusista asiakas- ja potilasmaksuista. Esityksen mukaan abortista perittävä maksu alkaisi määräytyä raskauteen ja aborttiin liittyvien olosuhteiden perusteella. Esitetyissä asiakasmaksuissa tietyt tilanteet vapautettaisiin maksusta, kuten keskenmeno, kohdunulkoinen raskaus sekä tilanteet, joissa raskauden jatkuminen vaarantaisi raskaana olevan henkilön hengen tai terveyden tai joissa sikiöllä olisi vakava sairaus tai vamma. Samalla maksu säilyisi muissa kirurgisissa raskaudenkeskeytyksissä. Tällainen ero merkitsee eriarvoista kohtelua ja antaa ymmärtää, että raskauden keskeyttämiseen on olemassa enemmän ja vähemmän hyväksyttäviä syitä.

Hyvinvointialueella on itsellään mahdollisuus päättää lakisääteisiä enimmäismaksuja alhaisemmista asiakasmaksuista ja tarjota tietyissä tilanteissa palveluja maksutta. Hyvinvointialueelle kirurgisista raskaudenkeskeytyksistä aiheutuvien kustannusten arvioidaan olevan vähäisiä, sillä koko maan tasolla tällaisia raskaudenkeskeytyksiä tehdään arviolta noin 100 vuosittain.

Raskaudenkeskeytysten tekeminen maksuttomiksi kaikissa tilanteissa loisi yhdenmukaisen periaatteen raskaudenkeskeytyksiin liittyvään hoitoon hyvinvointialueella ja turvaisi yhdenvertaisen hoidon.

Edellä mainituin perustein esitämme yhteisesti, että hyvinvointialue päättää, että raskaudenkeskeytykset ovat maksuttomia julkisessa terveydenhuollossa riippumatta raskaudenkeskeytyksen syystä tai käytetystä hoitomuodosta.

5.10.2026

SFP fullmäktigegruppen, RKP aluevaltuustoryhmä

SDP aluevaltuustoryhmä

Keskustan aluevaltuustoryhmä

Vihreiden aluevaltuustoryhmä

VASEMMISTO OIKEISTO ALUEVALTUUSTORYHMÄ

